

Αξιολόγηση των Μακροοικονομικών Προβλέψεων 2018

29 Σεπτεμβρίου 2017

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ), σύμφωνα με το Ν. 4270/2014 (αρ. 58, παρ. 2, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4472/2017, αρ. 66, παρ. 2) αξιολογεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις που περιλαμβάνονται στην περιληπτική εισηγητική έκθεση του προσχεδίου του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού. Το γεγονός ότι στην οικονομία εφαρμόζεται πρόγραμμα προσαρμογής που έχει συμφωνηθεί με τους θεσμούς θέτει περιορισμούς ως προς την εμβέλεια της τρέχουσας αξιολόγησης. Γίνεται, επίσης, η παραδοχή ότι η επίτευξη των στόχων του προγράμματος προσαρμογής λαμβάνει χώρα εντός των ορίων που προβλέπονται από το Δημοσιονομικό Σύμφωνο (Ν. 4063/2012, αρ.3) παρά το γεγονός ότι οι μεσοπρόθεσμοι δημοσιονομικοί στόχοι δεν έχουν εκφραστεί σε *διαρθρωτικούς όρους* (Ν. 4063/2012, αρ.3, παρ.3), καθώς η οικονομία βρίσκεται σε πρόγραμμα προσαρμογής. Κατά συνέπεια, οι μακροοικονομικές προβλέψεις του προσχεδίου του ετήσιου Κρατικού Προϋπολογισμού αξιολογούνται μέσω της σύγκρισής τους με το σενάριο του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018 - 2021 (ΜΠΔΣ, ΦΕΚ, Α' 74/19.5.2017), το οποίο θεωρείται συμβατό τόσο με το πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής της χώρας, όσο και με τις πρόνοιες του Δημοσιονομικού Συμφώνου.

Πίνακας 1: Ετήσιοι Ρυθμοί Μεταβολής (%) - Μεγέθη σε Σταθερές Τιμές 2010

	2017				2018		
	ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ ⁽¹⁾	ΜΠΔΣ ⁽²⁾	Δ	ΕΛΣΤΑΤ/ EUROSTAT (Α' εξάμηνο) ⁽³⁾	ΠΡΟΣΧΕΔΙΟ	ΜΠΔΣ	Δ
ΑΕΠ	+1,8	+1,8	0,0	+0,6	+2,4	+2,4	0,0
Ιδιωτική κατανάλωση	+1,1	+1,3	-0,2	+0,8	+1,4	+1,4	0,0
Δημόσια κατανάλωση	+1,0	+0,1	0,9	+0,7	-0,2	+0,1	-0,3
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	+4,3	+5,9	-1,6	+3,5	+12,6	+10,8	1,8
Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	+6,7	+3,3	3,4	+8,1	+4,7	+4,4	0,3
Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	+5,6	+2,8	2,8	+9,4	+4,4	+3,5	0,9
Αποπληθωριστής ΑΕΠ	+0,7	+1,2	-0,5	+0,2	+1,2	+1,2	0,0
Απασχόληση (Σε εθνολογιστική βάση)	+1,6	+1,4	0,2	1,5	+1,7	+1,7	0,0
Ποσοστό ανεργίας (Σε εθνολογιστική βάση ως ποσοστό)	20,2	21,0	-0,8	20,5	19,0	19,8	-0,8

(1) Προβλέψεις ΓΔΟΠ-ΥΠΟΙΚ 9/2017.

(2) Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2018 - 2021.

(3) Εκτιμήσεις ΕΔΣ.

Γενικό Σχόλιο:

α. Οι ρυθμοί μεταβολής του 2017 βασίζονται σε στοιχεία που αναφέρονται στο α' εξάμηνο του έτους και προβλέψεις για το β' εξάμηνο. Με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ για το γ' τρίμηνο που θα είναι διαθέσιμα τον Νοέμβριο, είναι πιθανό να αναθεωρηθούν αυτές οι προβλέψεις. Για το σύνολο του 2017, οι ανεξάρτητες προβλέψεις του ΕΔΣ για το ΑΕΠ, βάσει των δεδομένων του α' εξαμήνου είναι πιο μετριοπαθείς.

β. Οι ρυθμοί μεταβολής που αφορούν στο 2018 είναι στόχοι - εκτιμήσεις και όχι προβλέψεις, και ευθυγραμμίζονται με τους στόχους του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ) 2018-2021.

γ. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι αναφερόμενοι ρυθμοί μεταβολής για το 2018 γενικώς συγκλίνουν - με δευτερεύουσες, επιμέρους, διαφορές - προς τις προβλέψεις που έχει δημοσιοποιήσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (βλ Πίνακα 2).

Πίνακας 2: Προβλέψεις ρυθμού μεταβολής του ΑΕΠ (2017-2018)

	Υπουργείο Οικονομικών		Ευρωπαϊκή Επιτροπή ⁽¹⁾		Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ⁽²⁾		Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ⁽³⁾	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
ΑΕΠ	1,8%	2,4%	2,1%	2,5%	1,1%	2,5%	2,2%	2,7%
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,1%	1,4%	1,4%	1,4%	1,7%	1,5%	-	-
Δημόσια Κατανάλωση	1,0%	-0,2%	0,5%	0,1%	1,0%	1,8%	-	-
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	4,3%	12,6%	6,3%	10,8%	7,7%	5,3%	-	-
Εξαγωγές αγαθών και Υπηρεσιών	6,7%	4,7%	3,8%	4,2%	7,1%	4,5%	-	-
Εισαγωγές αγαθών και Υπηρεσιών	5,6%	4,4%	3,0%	3,8%	5,3%	3,5%	-	-

1. 2^η έκθεση ΕΕ το Μάιο 2017: «Spring 2017 Economic Forecast: steady growth ahead»

2. Ιούνιος 2017 : «OECD economic outlook, volume 2017 issue 1-preliminary edition»

3. Απρίλιος 2017: «World Economic Outlook April 2017»

Ειδικότερα Σχόλια για το 2018:

1. **Ιδιωτική κατανάλωση:** Η αύξησή της κατά 1,4% διατηρείται στο επίπεδο της στοχοθεσίας του ΜΠΔΣ 2018 - 2021, αντιστοιχεί όμως σε μικρότερη αύξηση κατά απόλυτο μέγεθος, μιας και έχει προηγηθεί η επί τα χείρω αναθεώρηση της μεταβολής της για το 2017 (-0,2 εκατοστιαίες μονάδες) σε σχέση με το σενάριο του ΜΠΔΣ. Η αναθεώρηση αυτή θεωρείται ρεαλιστική λαμβανομένου υπόψη ότι το πρώτο μισό του τρέχοντος έτους η ιδιωτική κατανάλωση είναι αυξημένη κατά 0,8% σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2016. Η αύξηση της ιδιωτικής κατανάλωσης το 2018 αναμένεται να προέλθει κυρίως λόγω της σταθεροποίησης του οικονομικού κλίματος και της σταδιακής αποκλιμάκωσης της ανεργίας. Ανασχετικό παράγοντα αποτελεί η δέσμευση για επίτευξη πρωτογενούς πλεονάσματος της τάξης του 3,5% του ΑΕΠ το 2018.

2. **Δημόσια κατανάλωση:** Η προβλεπόμενη μείωσή της το 2018 (-0,2%) οφείλεται σε αναθεώρηση της αύξησης του μεγέθους της το 2017, όπως προβλέπεται από το επικαιροποιημένο σενάριο του ΥΠΟΙΚ (1% αντί 0,1% στο ΜΠΔΣ).

3. Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου: Η εκτιμώμενη υστέρηση το 2017 κατά 1,6 εκατοστιαίες μονάδες έναντι των προβλέψεων του ΜΠΔΣ, «διορθώνεται» με ανάλογη αύξηση το 2018. Η αύξηση των επενδύσεων το 2018 στηρίζεται αποκλειστικά στον ιδιωτικό τομέα και αφορά σε όλες τις κατηγορίες επενδύσεων (εξοπλισμός, κατασκευές, κατοικίες κλπ)¹. Μολονότι η διόρθωση της πορείας των επενδύσεων στη χώρα μπορεί να δικαιολογείται από (α) την ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης (β) τις κυβερνητικές δεσμεύσεις για συνεπή πορεία εφαρμογής των προαπαιτούμενων μέτρων του προγράμματος (γ) την προοπτική για αποκατάσταση της χρηματοδότησης της χώρας από τις διεθνείς αγορές εντός του 2018 και (δ) την αναμενόμενη βελτίωση των συνθηκών χρηματοδότησης της οικονομικής δραστηριότητας με την ένταξη της χώρας στο πρόγραμμα ποσοτικής χαλάρωσης της ΕΚΤ, εκφράζονται σοβαρές επιφυλάξεις ως προς το ύψος και την ταχύτητα της «διόρθωσης» που αναμένεται στο σενάριο του ΥΠΟΙΚ.

4. Εισαγωγές - Εξαγωγές: Οι προβλέψεις για το 2018 αναθεωρούν προς τα πάνω το σενάριο του ΜΠΔΣ, περισσότερο για τις εισαγωγές (0,9 εκατοστιαίες μονάδες) παρά για τις εξαγωγές (0,3 εκατοστιαίες μονάδες). Οι προβλέψεις για το 2018 συνδυάζονται με τις επίσης προς τα πάνω αναθεωρημένες προβλέψεις για το 2017 (3,5 και 2,8 εκατοστιαίες μονάδες αύξηση σε σχέση με το ΜΠΔΣ για εξαγωγές και εισαγωγές, αντίστοιχα), οι οποίες αντανakλούν την αυξημένη δραστηριότητα που έλαβε χώρα στον εξωτερικό τομέα της οικονομίας το α' εξάμηνο του 2017. Οι αναθεωρήσεις αυτές κρίνονται σε μεγάλο βαθμό ρεαλιστικές, βασιζόμενες στο περαιτέρω «άνοιγμα» της ελληνικής οικονομίας στο εξωτερικό. Ωστόσο, επισημαίνεται ότι χωρίς σημαντική βελτίωση της θέσης της χώρας στο διεθνή ανταγωνισμό, ελλοχεύει ο κίνδυνος επαναφοράς των εξωτερικών ελλειμμάτων ή αύξησης μεριδίου εισαγωγών για μη παραγωγικούς σκοπούς (ενίσχυση κατανάλωσης), με τις γνωστές αρνητικές επιπτώσεις στην παραγωγική ανασυγκρότηση, το αξιόχρεο και εν τέλει τις προοπτικές ανάπτυξης της χώρας.

5. Απασχόληση - Ανεργία: Η βελτίωση των δεικτών απασχόλησης - ανεργίας το α' εξάμηνο του 2017 οδήγησε σε αναθεώρηση, προς το ευνοϊκότερο, των προβλέψεων για το 2017 και το 2018 σε σχέση με το ΜΠΔΣ. Η αναθεώρηση αυτή θεωρείται εύλογη, ύστερα από τη μείωση της ανεργίας το τελευταίο εξάμηνο που δημιουργεί ενδείξεις σταθερής τάσης.

Συμπέρασμα:

Για το 2017 ο στόχος για ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ ίσο με 1,8% θεωρείται αισιόδοξος. Για να επιτευχθεί απαιτείται μέσος όρος μεγέθυνσης τα επόμενα δύο τρίμηνα της τάξης του 3%. Ωστόσο εδραιώνεται πλέον η προσδοκία για θετικούς ρυθμούς μεγέθυνσης το 2017. Υπό την προϋπόθεση ότι επιτυγχάνεται το + 1,8% για το 2017, ο στόχος για αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,4% το 2018 θεωρείται μεν αρκετά φιλόδοξος, αλλά συνεπικουρούμενος μεταξύ άλλων από τον θετικό αντίκτυπο του 2017 είναι υπό προϋποθέσεις επιτεύξιμος.

Οι αρνητικές επιπτώσεις λόγω της μείωσης της δημόσιας κατανάλωσης και ιδίως των δημοσίων επενδύσεων το 2018 είναι δυνατό, υπό προϋποθέσεις, να μη σταθούν εμπόδιο στις αναπτυξιακές προοπτικές που ανοίγει η ολοκλήρωση του προγράμματος εντός του 2018 και η αποκατάσταση της ομαλής χρηματοδότησης της χώρας από τις διεθνείς χρηματαγορές. Η ροή επενδύσεων και ο εξαγωγικός προσανατολισμός της οικονομίας

¹ Για το 2018 εκτιμάται από το ΥΠΟΙΚ ότι οι δημόσιες επενδύσεις θα μειωθούν κατά 1,1% σε πραγματικούς όρους.

θα αποτελέσουν κλειδιά για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου μεγέθυνσης της οικονομίας για το 2018.

Όπως προαναφέρθηκε, γίνεται η παραδοχή ότι η τήρηση των στόχων του ΜΠΔΣ είναι συνεπής με την τήρηση και των ορίων του Δημοσιονομικού Συμφώνου. Ως εκ τούτου, οι μακροοικονομικές προβλέψεις για το 2018 θεωρούνται συνεπείς με τα ανωτέρω όρια, αν και επισημαίνεται για το μέλλον ο κίνδυνος για περαιτέρω επιδείνωση της διαρθρωτικής θέσης της χώρας όσο η ανεργία παραμένει σε υψηλά επίπεδα.

Εκ μέρους του Δ.Σ. του ΕΔΣ

Ο Πρόεδρος

Παναγιώτης Κορλίδας